

ALPÝÐUSAMBAND ÍSLANDS

Alþingi

Erindi nr. P 131 / 343

komudagur 2. 12. 2004

Alþingi

Nefndarsvið
150 REYKJAVÍK

Reykjavík, 2. desember 2004.
Tilvísun: 2004110038

Umsögn um frumvarp til laga um fæðingar- og foreldraorlof, 22. mál, orlofslaun.

Alpýðusambandi Íslands hefur borist til umsagnar frumvarp til laga um fæðingar- og foreldraorlof, 22. mál, orlofslaun. Markmiðið með frumvarpinu, verði það að lögum, er að tryggja að foreldrar í fæðingarorlofi fái greidd orlofslaun vegna greiðslna úr Fæðingarorlofssjóði.

Hér er að mati ASÍ um mikilvægt réttlætismál að ræða. Sú framkvæmd Fæðingarorlofssjóðs, að greiða ekki orlof ofan á fæðingarorlof, hefur ítrekað verið til umfjöllunar á vettvangi Alpýðusambandsins síðustu misseri.

Málið var til umfjöllunar á Alþingi í byrjun árs 2003, þar sem þáverandi félagsmálaráðherra lýsti þeirri skoðun sinni að greiða ætti orlofslaun af greiðslum úr Fæðingarorlofssjóði. Framkvæmdinni var skotið til Úrskurðarnefndar fæðingar- og foreldraorlofsmála. Niðurstaða Úrskurðarnefndarinnar vorið 2003 var að staðfesta framkvæmd Fæðingarorlofssjóðs.

Miðstjórn ASÍ fjallaði um niðurstöðu Úrskurðarnefndarinnar. Niðurstaða miðstjórnar var að höfða viðurkenningarmál geng Tryggingarstofnun til breytingar á framkvæmdinni. Málið var höfðað 21. janúar 2004 og dómur kveðin upp í Héraðsdómi Reykjavíkur 23. september.

Krafa ASÍ var:

Að viðurkennt verði með dómi að Tryggingastofnun ríkisins vegna Fæðingarorlofssjóðs beri að greiða foreldum sem aðild eiga að aðildarfélagum Alpýðusambands Íslands og ávlnna sér ekki rétt til orlofslauna í launaiausu fæðingarorlofi úr hendi launagreiðanda, orlofslaun samkvæmt 7. gr. laga um orlof nr. 30/1987 af greiðslum úr Fæðingarorlofssjóði vegna þess tíma sem þeir eru í fæðingarorlofi og njóta greiðslna úr sjóðnum skv. 2. mgr. 13. gr. laga um fæðingar og foreldraorlof nr. 95/2000.

Dómurinn féllst ekki á kröfu ASÍ og sýknaði Tryggingastofnun.

Þótt Héraðsdómur sýknaði Tryggingastofnun af kröfu Alpýðusambandsins tók hann undir mikilvæga þætti í málflutningi ASÍ fyrir dóminum. Þannig féllst dómurinn á að misræmi sé á milli ákvæða orlofslaga og tilskipunar ESB um að launafólk eigi rétt á orlofslaunum í orlofi og þess að lögin um

fæðingar- og foreldraorlof tryggji ekki að þeir njóti orlofslauna í orlofi vegna fæðingarorlofs. Síðan segir dómurinn: „*Misræmi, sem stefnandi vísar til, breytir ekki efni þessara reglna, enda ber að hafna því sjónarmiði stefnanda að dómurinn geti túikað reglurnar sem hér gilda á þann hátt að slíkt misræmi verði með því leiðrétt.*”

Þá ber að geta þess að í tengslum við breytingar sem gerðar voru á lögnum um fæðingar- og foreldraorlofið 2004 lagði Alþýðusambandið „*ríka áherslu á að tækifærið sem nú gefst, við endurskoðun laga um fæðingar- og foreldraorlof, verði notað til að taka af öll tvímæli um að foreldrar sem eiga aðild að Alþýðusambandi Íslands fái greidd orlofslaun samkvæmt 7. gr. laga um orlof nr. 30/1987 vegna þess tíma sem þeir eru í fæðingarorlofi og njóta greiðslu úr sjóðnum skv. 2. mgr. 13. gr. laga um fæðingar- og foreldraorlof.*” Eins og segir í umsögn ASÍ um frumvarpið 19. maí 2004. Við þessum ábendingum ASÍ var ekki orðið.

Það er ljóst að launafólk á almennum vinnumarkaði getur ekki sætt sig við þá niðurstöðu sem nú blasir við og felur í sér að:

- Fæðingarorlof fólks á almennum vinnumarkaði er í reynd styttra en annarra.
- Með því er með alvarlegum hætti brotið gegn þeim markmiðum fæðingarorlofslaganna, að jafna réttindi launafólks á íslenskum vinnumarkaði.

Fyrir liggur að með niðurstöðu Héraðsdóms í máli ASÍ gegn Tryggingastofnun er málið komið á hinn pólitíska vettvang og að það er hlutverk Alþingis að sjá til þess að lögin verði með þeim hætti að markmiðum þeirra verði náð.

Í ljósi framanritaðs styður Alþýðusamband Íslands efni frumvarpsins um að foreldrum í fæðingarorlofi fái greidd orlofslaun vegna greiðslna úr Fæðingarorlofssjóði. Jafnframt leggur ASÍ áherslu á að frumvarpið verði nú þegar að lögum.

Virðingarfyllst,

Halldór Grönvold,
aðstoðarframkvæmdastjóri ASÍ